

PIETER VISSER

Roos, Fat City en
de Watergraafsmeer

p i e t e r v i s s e r

Roos, Fat City &
de Watergraafsmeer

1-3-2011

1 Onderaan de trap zat een vaalbruin hondje. Het beest was schichtig en maakte zich zo klein mogelijk. Vanaf de eerste verdieping klonk een ongeruste en dwingende stem.

“Meneertje is weg!” De gang en het trappenhuis waren hoog , verveloos en ooit deftig geweest. Nergens waren de gestuukte ornamenten verwijderd of achter systeemplafonds verdwenen. De trapleuning rook zelfs in de zomer vochtig. Het huis had zich langzaam volgezogen met het grondwater uit de Amsterdamse Watergraafsmeer.

“Ze zal toch geen hond hebben gekocht?” Hij sprak zacht en hield de rug van zijn hand bij de neus van het dier.

Over de leuning van de overloop zag hij het bezorgde gezicht van Margje.

“ O, daar is Meneertje. Wat een brave hond. Meneertje is lief. Pieter wil jij hem even naar boven tillen? Meneertje kan geen trappen lopen.”

Hij nam het trillende beest met tegenzin onder zijn arm. De bewonersvergadering van het in appartementen opgedeelde herenhuis was streng geweest voor dieren. Een leguaan was na een lange discussie ongewenst verklaard.

Bovenaan de trap schoof hij Meneertje met een vaart over het zeil en wilde juist rechtsomkeert maken toen hij een onbekende vrouwenstem hoorde. Nieuwsgierig liep hij het atelier van Margje binnen, rondspeurend in een labyrint van bontgekleurde lappen katoen en metalen archiefkasten. In het woongedeelte aan de achterzijde zag hij een vrouw met lang roodgeverfd haar. Zij leek de zijkant van de piano te bestuderen en begroette hem met een glimlach.

“Hierna neem ik nooit meer een hond.” zei ze .“Het wordt me te lastig.”

Margje keek hen beiden afwachtend aan. Het bleef stil in de

kamer totdat zij met een snelle beweging een strook doorzichtig plastic van het klavier schoof.

“Fantasie Impromptu!”

Hij ging op een klapstoel zitten. Zijn ogen dwaalden door de overvolle ruimte. In het hoge plafond waren katrollen geschroefd waarlangs Margje met talloze meters nylonkoord haar zeefdrukken op katoen in iedere gewenste richting over de op schragen liggende deurpanelen kon uitrollen. Slordig van een rol gescheurde vellen tekenpapier waren op de lange blinde muur geprikt. Zijn ogen rustten steeds iets langer bij de vrouw die naast de piano zat. Zij droeg een spijkerbroek en een gestreept colbert. In haar gezicht bespeurde hij vage onrust en verveling. Hij keek haar nadrukkelijk aan om een blik van verstandhouding te kunnen wisselen. Het pianospel hield abrupt op.

“Wat een dappere piano is dit toch.” Margje bleef verdwaasd achter het klavier zitten. Hij applaudisseerde en wees naar de tekeningen op de muur.

“Zijn ze al af?” vroeg hij.

“Kijk maar. Straks zijn ze pas af.” Ze liep naar de tekeningen en ging licht ineengedoken onder de grijze en zwarte houtskoollijnen staan.

“Zie je het?”

“Nee...”

“Het zijn mijn beschermengelen. Ik pas er precies onder.”

“Het zijn dus vleugels?”

Ze knikte heftig en keek hem vol verwachting aan.

“Er is een mooi en groot gebaar in de lijnvoering. Wacht, ik zal de randen van het papier wel even recht en haaks snijden.”

De vrouw met het rode haar lachte.

“Geen valse esthetiek.” Margje werd fel. “Het hoeft niet mooi te worden. Als iets mooi wordt, wantrouw ik het ogenblikkelijk.”

Zelf was ze wel mooi, Alles was tenger en meisjesachtig. Ze droeg haar zwarte haar in een staartje bijeengebonden. Het elastiekje versierde ze met een bloem of een minuscuul konijntje van pluche. Ze had een regelmatig gezicht met felle donkere ogen

Hij stelde zichzelf alsnog voor aan de vrouw in het gestreepte colbert en zocht een gespreksonderwerp dat niet over kunst of honden ging.

2 Op straat was het zonlicht fel geweest, waardoor Pieter bijna op de tast zich een weg zocht in de halfdonkere ruimte waar een lange bar in het niets leek te verdwijnen. Een rossige man kwam op hem af en knikte nauwelijks zichtbaar met zijn hoofd.

“Minstens vier dagen per week komen werken. Anders heb ik er niks aan. Er komt trouwens nog iemand voor de baan.”

Hij hield een klapdeurtje open en maakte een uitnodigend gebaar om hem te volgen. De man die Rooie Paul werd genoemd had zijn eigen zaak vergokt en begon nu als hoofdbarkeeper in de voormalige FAT CITY op de Oude Zijds Voorburgwal. Ze liepen een witbetegelde keuken in.

“Het frituurvet stond nog in de bakken. De eigenaar is ’s nachts weggegaan en nooit meer teruggekomen.”

“Wat moet je hier allemaal mee?” vroeg Pieter verbaasd.

“Maaltijden. Boven komt een rugzakhotel. Dat doet de gemeente. Ken je dat? Al die Amerikanen wandelen slaapdronken ’s ochtends hier naar binnen. En we houden ze dus wèl de hele dag hier. Met Cola en Hamburgers. Net als thuis.”

Pieter liep aandachtig rondkijkend terug naar het café en streek met zijn hand over het gepolitoerde hout van de bar.

“Van wie is dit nu?”

“Alles is honderd procent in orde.”

Rooie Paul goot een deel Tequila in een maatbekertje en schepte vergruisd ijs in twee lange smalle glazen.

“Ik kan pils tappen. Cocktails zijn nieuw voor mij.”

“Dit wordt een Tequila Sunrise.” Paul sprak langzaam en keek

geconcentreerd naar de glazen die langzaam van dieprood naar oranje kleurden toen jus d'orange aan het kleine laagje grenadine op de bodem werd toevoegd.

“Eerst ijs en dan jus. Dat scheelt liters per week. Er hoort nog een schijfje sinaasappel op de rand gestoken.”

Er liep een jongeman met een korte zwarte baard en lang golvend haar door de geopende buitendeur naar binnen. Met een hand boven zijn ogen bekeek hij de glazen op de bar.

“ Ah...Tequila Sunrise....lets te veel grenadine. Kleur is belangrijk.”

“Jij bent Titus, hè?zei Paul. " Wat gaat er in een Bloody Mary?”

“Wodka en tomatensap.”

“Wat hoort er bij een Margharita?”

“Zout.”antwoordde Titus prompt.

“Morgen beginnen jullie samen.”Paul maakte een aantekening in zijn agenda.

3 Dreunende speakerboxen hingen in verende beugels aan het zwartgeverfde plafond. In gebarentaal werd het bier besteld en Pieter vulde lange rijen glazen zonder de tapkraan tussentijds te sluiten. Een jong meisje leunde over de bar en zocht de aandacht van Titus. Ze wilde hem een sigaret aanbieden. Pieter stootte Titus aan en knikte in de richting van het meisje.

Er plakten natte slierten haar aan zijn voorhoofd. Hij wreef papiergeld tussen zijn vingers. De zeep in het spoelwater hadden zijn handen uitgebeten. Als het druk was hoefde hij niet na te denken. Getallen zag hij voor zich en het juiste wisselgeld volgde vanzelf. De kunst was om er niets bij te denken.

Schreeuwende mannen hielden iemand vast die op de bar was gelegd. Glaswerk viel stuk en een snor werd afgeknipt.

"Is O.K." De stem van Titus klonk sussend. "Weddenschap verloren!"

De rook en de hitte in het café verslonden elk restje energie. Hij liep de keuken in. De permanente nachtverlichting was voldoende als je wist waar alles stond. Hij schepte een emmer vol met ijsstaafjes en keerde hem om in een trechtersvormige vergruizer. Hij negeerde het oplichtende commando PUSH om de betrekkelijke stilte in de keuken niet te verbreken.

"Wat vind je van haar vriendin?" Titus legde zijn hand op zijn schouder.

"Leuk meisje. Ze heeft iets Indisch. Weet je niet wie je moet kiezen?"

"Ik vertel je zo wel hoe het zit. Alles is al geregeld. Perfecte omzet trouwens. Ik ga het licht aandoen. Het is kwart voor drie."

Pieter veegde glasscherven, peuken, bierviltjes en onbestemd vuil om de twee achtergebleven meisjes heen en Titus telde de kas.

Het Indische meisje zat half op haar kruik om een been dat tot ver boven de knie in het gips zat gestrekt te kunnen houden.

Op weg naar de keuken wenkte hij Titus.

"Ze heeft een ongelukkig been."

"Je vond haar toch leuk?" Titus leek wel verbaasd.

Hij waste zich in de spoelkeuken met koud water. Zijn voeten waren gezwollen en gloeiden.

Toen Titus op de claxon drukte, doofde Pieter de lichten in het café en stelde het alarm in. Het donkere meisje schoof moeizaam voluit op de achterbank. Titus gebaarde hem driftig dat het andere meisje voorin tussen hen in moest zitten.

De straatverlichting was voldoende geweest om het gezicht van het meisje in bed te kunnen zien. Zij had urenlang roerloos met haar ogen open naast hem gelegen. Hij had mechanisch met haar gevreeën, al was de overgang van het harde schurende gips naar haar warme dijbeen opwindend geweest. Titus was op weg naar het toilet nog even bij Pieter neergehurkt. "Jij een gipsen been en ik een orthopedisch korset." fluisterde hij. "Ze zit helemaal

ingeregen en het kon niet uit!” Sommige woorden klonken luider door het verstikte lachen van Titus. “Maandag moeten ze weer in het ziekenhuis zijn!”

4 Hij harkte plantenresten bijeen en verzamelde sintels in een emmer. De asladen van kolenkachels werden ooit bij vorst of sneeuw over de tegels achter de huizen gestrooid. De tuin lag diep onder NAP en was altijd vochtig op plekken waar de zon niet kon komen. Hoge schuttingen en een blinde stenen muur omsloten de tuin.

Aandachtig keek hij naar de minuscule blaadjes op het steeltje dat uit de aarde in het vierkant plastic bakje stak.

“Astilboides Tabularis” stond op het kaartje dat in de aarde was gestoken. *“De groene vruchtjes aan de uitgebloeide pluimen hebben een grote sierwaarde”*

“Precies wat ik nodig heb. Grote sierwaarde. Daar ga ik urenlang naar kijken.”

Geschuivel op het pad deed hem verschrikt opkijken.

“Ik ben het maar” zei Margje “We moeten nu echt wat aan de muizen doen. Ze zitten overal.” Haar stem klonk dwingend.

Hij ging half van haar afgewend op zijn knieën zitten en groepeerde de zwarte bakjes uit het tuincentrum in een halve cirkel. Voorzichtig drukte hij kleine beetjes extra aarde om de tere steeltjes en schoof de bakjes iets verder uiteen om de bladeren die een doorsnee van 40 centimeter konden bereiken voldoende ruimte te geven.

Juist toen hij rechtop ging staan om van een afstand naar de Astilboides te kijken hoorde hij de stem van Titus.

“Zie... de volmaakte synthese van het stoffelijke en het spirituele...” Titus begon een lofzang op Margje. Pieter onderbrak hem snel.

“Margje, dit is Titus. Hij werkt ook in Fat City.”

“Als de ceders van de Libanon...” Titus sprak plechtig. “ Een verheven mengeling..het ultieme banale en het meest sublieme... Margje, je bent het wandelende bewijs.”

Ze keek met grote verbaasde ogen naar Titus, glimlachte verlegen en keek naar Pieter.

“Ik wilde ook nog over het feestje vertellen. Je komt toch straks wel,hè?” Ze liep snel naar binnen door de openstaande deur van het wasmachinehok.

“Dit bezoek is nu al geslaagd. Zelfs een slecht glas wijn kan mijn humeur niet meer stuk krijgen. Dat jij zo’n prachtige vrouw in je buurt hebt. Je moet wel onafgebroken gelukkig zijn.” Titus bleef naar de deuropening staren.

5 Pieter schoof een lange bont beschilderde strook spaanplaat achter een kist waar VOORZICHTIG KUNST op stond geschreven. “De hele buurt verzakt nog verder door al die kutkunst. Niemand vraagt erom en zeker ik niet. Maar het moet wel allemaal in mijn gang staan. Hoe kwam jij eigenlijk binnen?” Titus keek speurend rond in de kamer. “Wat heb je voor geluidsinstallatie? Ik zie het al, alleen de boxen zijn goed. De rest is niks.”

“En het bevalt prima” antwoordde Pieter.

“ Ook de stilte moet hoorbaar zijn.” Titus sprak bedachtzaam en docerend. “ Een bijna tastbare stilte is net zo belangrijk als de muziek zelf. Daar heb je kwaliteit voor nodig. De snoeren zijn essentieel. Niemand geeft daar geld aan uit. Ik weet waar ik over

praat. Ik heb een bijna absoluut gehoor. Ik jaag emotie na. De emotie van de zuivere klank. Die intense beleving is voor mij net zoiets als klaarkomen of een mooie wijn.”

“Weet je Titus, het hindert me juist als muziek perfect wordt weergegeven. Wist je dat Phil Spector altijd zorgde voor een scherpe slag op de snare drum? Het ritme moest ook bij een slechte weergave goed hoorbaar zijn. Hij wist dat het behelpen was thuis.”

“ De Mattheus..... is door God zelf gemaakt. Ik heb thuis spiegels en die kun je zo neerzetten dat ik mezelf van opzij kan zien als ik Bach dirigeer. Ik ken de partituur volledig uit mijn hoofd. De laatste toon is in Majeur. Er is toch hoop.....”

“Behalve voor Margje” onderbrak Pieter. “Ik word echt gek van haar.” Hij wees met zijn wijsvinger naar het plafond.

“Ik zou haar juist oprecht kunnen liefhebben.” Titus rook aan de zojuist geopende fles wijn. “Ze is heel bijzonder. Ze is zo mooi. Naief , mooi en vermoedelijk intelligent. Meer kun je niet wensen. Hij schonk een glas halfvol en liet de wijn met veel lawaai rondspoelen in zijn mond. Hij keek bedachtzaam.

“Heeft de wijn iets te weinig helling gehad?’ vroeg Pieter.

“Een merkwaardige marsepeinen nasmaak. Misschien wil Margje een glas meedrinken.”

“Margje is aan het werk. Er is weer van alles binnengesleept. Klei, kippengaas en houten schuttingpalen.”

“Een dakterras.” opperde Titus.

“Ze kan eindeloos doorgaan. Je ziet het ook wel bij sporters, altijd weer een fractie sneller of hoger..”

“Een violist of zanger,” onderbrak Titus, “moet eindeloos oefenen. Zelf ben ik een tenor. Ik heb de stem, maar ik oefen nooit. Discipline en oefening? Belangrijk. Maar voor mij is het momentum nog belangrijker. De magie en de emotie van de klank.”

Pieter opende de serredeuren en wees naar het terras. Titus knikte instemmend maar maakte geen aanstalten om de tuin in te lopen.

Hij liep het pad af en bestudeerde de Wilde Wingerd die zich aan de garagemuur had vastgehecht. Hij speurde naar een eerste zweem rood op het zware en groene blad.

6 Het sonore geluid van Titus en flarden stem van Margje klonken door de wijd open staande ramen vanaf de eerste verdieping. Het feestje leek vroeg afgelopen. Er klonk geen muziek meer. Titus was zeer dronken geworden en had tijdens een geïmproviseerde toespraak nog aangeboden om Schubert te zingen voor Margje die een net verworven opdracht van het Gemeentefonds vierde. Een man met een volledig kaalgeschoren hoofd had haar toegesproken en verteld over het belangrijke signaal dat nu door de stad was afgegeven.

‘Wat lees je?’ Vanaf het balkon op de eerste verdieping. wees Titus naar een opengeslagen boek op de ligstoel.

‘Ik lees niet echt.’ antwoordde Pieter. “Als ik hier lig kijk ik naar de planten. Ik probeer de namen te onthouden, al is dat van geen enkel belang.’

‘De natuur bevestigt.’

Margje was naast Titus komen staan

‘Goethe heeft ooit gezegd....’ Het bleef even stil. ‘Voor hem is de natuur gekoppeld aan de waarheid. Zie je die struik, Margje? Het is in feite een kubus.’

Pieter luisterde aandachtig of er een reactie van haar volgde. Minutenlang bleef het stil. Ze waren naar binnen of stonden vastgenageld in een innige omhelzing.

‘Ik ben even weg. In verband met een medisch consult.’ riep Pieter.

Vanaf het balkon kwam geen enkele reactie.

7 De klamme warmte nam in de nacht nauwelijks af en de kade maakte een lusteloze indruk. Een aantal kasten was leeg en er liepen weinig mannen. Een negerin lag languit op bed en wuifde zich koelte toe met een tijdschrift. Sommige meisjes waren blauwachtig bleek van dichtbij. Een jong meisje met zwarte lippenstift en perzikkleurige make-up lachte naar hem. Ze had hoektanden die in een punt leken geslepen. Naast haar raam zag hij door een geopende buitendeur een smalle roodverlichte gang, die aan het eind door een deur met glas was afgesloten. Hij liep de gang in. Het rook naar nieuwe vloerbedekking en parfum. Hij keek langs een gordijn schuin de peeskamer in. Er stond een meisje dat met haar rug naar hem toe telefoneerde. Ze droeg een witte slip en een kort zeemleren jack met gevlochten koordjes aan de mouwen. Hij klopte op het glas. Ze keek kort naar hem, beëindigde het gesprek en maakte met een glimlach de deur open. Ze gaf hem een hand en stelde zich voor: 'Angela.' 'Een kwartier is vijftig. We kunnen ook de tijd nemen. Dat kost iets meer.'

Hij gaf het geld en kon zijn ogen niet van haar afhouden. Angela had Oosterse gelaatstrekken en lang zwart haar. 'Je bent mooi.' Hij streelde voorzichtig een borst onder haar openvallende jack. 'Hier, spuug eens.' Zij hield het bankbiljet voor hem. 'Je bent de eerste vanavond.'

'Je lijkt wel een taxichauffeur.' Pieter lachte. 'Zo is het. Ik hoop op een goeie nacht. Ik wil een parketvloer. Ik heb een nieuw huis.'

'Heb je ook een kort rokje? Ik vind het geil als je een rokje aan hebt.'

Ze dacht even na en pakte een witte handdoek van een stapeltje

dat op de rand van de wastafel lag. Handig knoopte ze de badstof om haar middel.

‘Angela..’ Hij zei haar naam hardop en schopte zijn schoenen uit. Hij ging op het bed liggen met een arm onder zijn hoofd. Ze kwam tegen hem aan zitten op de rand van het bed en hield haar hand op zijn broeksband.

‘Houd je alles aan?’

Hij knikte ontkennend en trok snel zijn kleren uit. Ze streelde zijn schouder. Hij keek in de spiegel naar de veilige kamer. Ze schoof haar zelfgemaakte rokje omhoog en ging behoedzaam op zijn bovenbenen zitten met haar blote voeten aan weerszijden van zijn lichaam. Ze schoof zachtjes met haar kruis op zijn huid en frummelde aan een pakje condooms.

‘Straks.’ Hij sprak zacht en trok haar lichaam zo dicht mogelijk tegen zich aan.

8 Hij was naast kunstenaar Aafke Vogelezang beland aan een lange tafel in de stampvolle Sociëteit Ars Longa. Aafke was in de mode. De serre was gereserveerd voor het feest ter gelegenheid van de onthulling haar nieuwe beeld. Op zoek naar een kan water zag hij het door witte wijn rood aangelopen hoofd van de directeur van het Fonds, die de monotone stem van Aafke probeerde te volgen.

‘Ik wil eigenlijk voorlopig niks maken. Alles is nu even heel heavy. Het liefst wil ik een winkeltje of zo, waar je niks kan kopen.’ ‘Een virtueel winkeltje.’ begreep Pieter.

‘Ach nee, dan begint het weer van voren af aan. Ik bedoel een echte winkel. Maar er gebeurt helemaal niks of zo, ik zit er wel, maar er gebeurt niets. Alleen een toonbank en een kassa.’ Ze staarde voor zich uit.

‘Ik vind dit heel interessant.’ De directeur sprak gejaagd. ‘Dit moet je uitwerken. Ik zie hier wel iets in. Roos, houd je het in gaten?’ De verrassing voor Pieter was de hernieuwde ontmoeting geweest met de roodharige vrouw die bij Margje naast de piano had gezeten. In het blindeninstituut waar de uit industriële zeep vervaardigde kopie van het naakte lichaam van Aafke ´s was onthuld stond zij streng kijkend door een bril met een bruin montuur naast de directeur van het fonds die een toespraak hield. Hij vond dat de werkgelegenheid door kunstenaars gecreëerd niet meer was weg te denken. Acht procent van de banen in de hoofdstad was aan de kunsten gerelateerd. Nog meer gemeentelijke bezuinigingen achtte de directeur ontoelaatbaar. Pieter begreep dat hiermee ook Willem Kodde werd bedoeld. Een grauwe veertiger die koude buffetten in de keuken van Fat City in elkaar ‘roste,’ onafgebroken zware shag rookte en waarvan op afstand was te zien dat de man stonk. De barkeepers van Fat City

hielpen hem regelmatig uitserveren. Die middag was Pieter tussen de met folie afgedekte schalen en dozen wijn op de laadvloer van een oude Transit bus in het blindeninstituut beland. Hij had Roos uitgebreid gecompimenteerd met haar presentatie en de bus van Kodde aangeboden om alles wat nodig was geweest voor de opening terug naar het Fonds te brengen. De rit bezorgde Pieter een uitnodiging voor het aansluitende feest in de sociëteit.

Roos had verteld dat dit haar eerste echt zelfstandige productie was. Ze had nu zelfs twee stadsdelen onder haar hoede omdat een medewerkster van het Fonds overspannen was geraakt. Er moest een groot plantsoenenproject in de Baarsjes afgerond. De relatie tussen de bestaande bebouwing en de openbare ruimte was niet meer invoelbaar geweest voor de bewoners.

Het leek net of Roos een beleidsnota voorlas.

Ze had tijdens de autorit nauwelijks gesproken over het zeepbeeld en niet gereageerd toen Pieter een van de slechtziende bewoners imiteerde die begerig het naakte zeeplijf van Aafke met zijn handen verkende.

Een aantal genodigden verliet de tafel en mengde zich tussen de vaste sociëteits bezoekers. Roos had zich omgekleed voor het diner en droeg een lange jurk met een laag uitgesneden strak bovenlijfje. Hij aarzelde om erheen te lopen en schonk een glas water in voor Aafke.

“Ik heb mijn handen vanmiddag met je ingezeept. Merkwaardig dat ik me een voyeur voelde toen ik bij het beeld stond. Ik koos de minst intieme plek. Dat heeft met schaamte te maken.”

Ze glimlachte en staarde naar het glas met water.

Pieter had het beeld echter nauwkeurig bestudeerd en de welving van de heup gestreeld. De keiharde zeep in een gemarmerde lichtblauwe kleur had koud aangevoeld. Hij had gekeken of Aafke zich had geschoren voordat de vloeibare massa kunststof over haar was uitgesmeerd om zo een perfecte mal van haar lichaam te maken.

9 De tuindeuren waren s 'nachts opengebleven. Hij sleepte een matras half naar buiten en keek liggend op zijn buik naar het vroege ochtendlicht in de tuin. Waterdamp verspreidde een zoete geur. Hij stelde zich een terras voor in het verwaarloosde gedeelte bij de garagemuur. Overal zou het blad van Vinca planten over het aan te leggen terras kruipen. Langs de rand konden aardewerken potten met verwilderde Sansevieria's staan . Planten in de tuin moesten elk seizoen blad dragend zijn. Hij wilde zo min mogelijk snoeien. De natuur regelde het meeste immers zelf.

Hij had Roos de afgelopen nacht geen moment uit het oog verloren.

"Ik ben de Kunst en ik ben jou dankbaar Roos." Had hij gezegd. "Acht procent van de banen in de stad hebben met Kunst te maken. De directeur van het Fonds heeft het zelf gezegd. Daar hoorde ik vandaag ook bij. En... gratis een leuke middag."

"Die had ik dus niet." Ze was fel geweest. "Gek werd ik van die blinden. Niks kan daar eens gewoon. Het beeld mocht niet in de toiletten. Het beeld mocht niet op de gang. Alles was fout wat ik wilde. Ik doe hier nooit meer wat. Ze krijgen goddomme bijna gratis een belangrijk beeld en ik moet overal om smeken. Het Fonds heeft een fonteintje laten aanleggen en de hele troep is voor ze betegeld. Alles omdat Marokkanen van een beetje bloot in de war raken. Een kunstwerk stelt zijn eigen eisen! Het wordt rustig vermoord door al die correcte socialistische zeikstralen. Toch ging het goed, he? Vanmiddag, bedoel ik." Roos had hem van het ene op het andere moment stralend aangekeken.

"Hier, omdat je van kunst houdt. Dit is een uitnodiging voor het VAC. Volgende week vrijdag en... beslist komen. Het is echt toppie wat er gemaakt is."

10 Een rode Opel Kadett stond tot aan de onderkant van de portieren in het water. De omgeving was in de autoruiten weerspiegeld en leek op een camping. Alles was haarscherp gefotografeerd en op een reusachtig formaat afgedrukt.

“Ik dacht wel dat je het mooi zou vinden!”

Tussen alle geluid in de stampvolle gang van het VAC video art centre herkende hij de stem van Roos.

“Felix is er ook vanavond. Ik heb hem al gezien. Wat leuk dat je gekomen bent.”

Ze kuste Pieter op zijn wang en kneep in zijn arm.

“Wie is er ook?” vroeg hij.

“De fotograaf natuurlijk. Felix Koopman. Hij is echt hot.”

Ze liepen naar een smalle metalen wenteltrap en wachtten op hun beurt om naar de eerste verdieping te gaan.

Roos werd een aantal maal enthousiast aangesproken. Iedereen leek haar te kennen of wilde met haar kennis maken. Pieter liep alvast naar boven en hoorde de slotzin van een toespraak waar een plichtmatig applausje op volgde. Op de drie wanden in de grote zaal werden beelden zonder geluid geprojecteerd.

Een man fietste op een weg en kwam nauwelijks dichterbij de camera die op een heel laag standpunt leek opgesteld.

“Voortdurend vals plat is misschien wel zwaarder dan even flink een stuk klimmen.” zei hij tegen een vrouw die naast hem stond. ‘Het schiet niet erg op’. Zij reageerde niet en bleef naar de verlichte muur kijken. Pieter vermoedde dat steeds hetzelfde stukje film vertoond werd. In de schemer zocht hij naar Roos.

Over de volle breedte van de lange wand werd een onafgebroken rij zwaar beladen vrachtwagens op een stoffige drukke weg door een auto in tegengestelde richting gepasseerd. De snelheid en het vuil maakte het bijna onmogelijk om nauwkeurig waar te nemen wat zich in en op de overbeladen auto's bevond. Soms

reed een man voorbij op een bromfiets tussen de lens en de file.

Hij realiseerde zich na een aantal minuten dat de vrachtauto's stilstonden. Dit is misschien wel vlak bij een grensovergang. Ik denk India. In ieder geval een land waar veel mensen creperen. De camera passeert in tegengestelde richting. De goederen van de vrachtauto's moeten ingeklaard. Daarom duurt het zo lang. De video schokte en de beelden leken nergens gemonteerd.

“Goed,he? Wat een toppertje.” Roos stond achter hem en legde haar twee handen op zijn schouders. Ze kwam met haar mond vlak bij zijn oor. “Ik wil niet te lang meer blijven. Ik moet nog ergens naar toe. Ik wil je trouwens iets vragen.”

Het bleef even stil en hij voelde haar lichaam dat zich een moment lang opzettelijk tegen het zijne drukte.

“Je kunt nee zeggen. Ik heb de auto bij me, dus vervoer is geen probleem.”

Pieter draaide zich om en pakte haar middel vast. Hij voelde harde stevige heupen en streelde met een duim de elastieken rand van haar slip door de dunne stof van de jurk.

“Ik vind het een uitstekend plan.” zei hij. “Waar gaan we heen?”

“Mijn vader wordt tachtig, hij viert het in een restaurant. Het is al begonnen. Ik kan niet wegblijven. Al mijn familie is er.”

11 Een reusachtig aquarium vulde de entree van het restaurant met een wazig groen licht. Overal stonden ouderwetse speeldozen en antieke muziekinstrumenten.

“We feliciteren vader en dan gaan we ergens aan de zijkant zitten. Ik wil niet tussen iedereen in”. Roos sprak gejaagd. In de rij wachtende werknemers van het metaalconstructiebedrijf ontmoette Pieter de 14 jarige zoon van Roos. Hij woonde bij zijn vader, nauwelijks twee straten verwijderd van haar huis.

“Wat leuk om jou te ontmoeten. Je hebt de ogen van je moeder.” De jongen was tenger en had sluijk donkerblond haar. Hij droeg een beugel met elastiekjes en was moeilijk te verstaan. Pieter begreep dat Simon geen computer kreeg als hij verstek liet gaan op het feest van zijn grootvader.

“Ik ga op kamers wonen.” zei Simon.

“Prop je dan maar flink vol.” Pieter wees naar de tafels met het overdadige buffet.

Pieter kreeg een stevige handdruk van een rijzige man met spierwit haar. De lange rij maakte de ontmoeting kort.

“Daar is mijn jongste broer!” Roos zwaaide naar hem en vertelde giechelend hoe de zusjes vroeger begluurd werden in de badkamer.

“Waarom ga je niet naar hem toe?”

“Straks, ik voel me nog onwennig.”

Elke toespraak was een loflied op het doorzettingsvermogen van Klaas. Een oudere werknemer had een lang gedicht gemaakt. De versregels begonnen met een luid aangekondigde letter in de volgorde van het alfabet. Hij kreeg zoveel applaus dat hij als toegift aan het schoorsteenvegerslied begon. Flarden tekst bereikten de achterzijde van de zaal.

“Goedemiddag juffrouw Bardot, is er hier nog iets dat ik vegen mot?”

Roos inspecteerde het buffet. “Veel en duur; laat maar zien dat het goed gaat.”

Pieter nam een glas van een dienblad en keek naar de vader van Roos die voor een microfoon was gaan staan en in vierkant Engels een zakenrelatie helemaal uit Zuid-Afrika overkomen begroette. Hij vervolgde in het Nederlands en vertelde hoe hij als jongen werk had gezocht op de wal. Hij kwam van Urk en de visserij lag hem niet. Hij had boten moeten krabben en mocht leren lassen. Ondertussen had hij zijn ogen goed de kost gegeven. De visserijvloot moest gemoderniseerd. Pieter luisterde geboeid naar hem. De groeiende welvaart had ook hem voorspoed gebracht. Er was werk zat en hij voelde zich rijk en gezegend toen zijn eigen naam in grote letters op een loods kon worden geschilderd.

Maar hij wilde deze avond toch ook iets vertellen over zijn twijfels. Zijn geloof was niet meer winterhard. Hij kon de bijbel niet meer naar de letter nemen. Hij had zich erop betrappt liever een wandeling langs de dijk te maken op zondagmorgen dan de dienst des Heeren bij te wonen. De geur van het water in de Gouwe en de eindeloze luchten erboven hadden een ander mens van hem gemaakt. Toch waren het de woorden van de Psalmist geweest die hem keer op keer op zijn wandelingen begeleidden. “En dan op maandag weer keihard onderhandelen over een partij vloeistaal” fluisterde Roos.

“Gelijk heeft-ie. Dat kan best samengaan.” Pieter glimlachte.

“Ik wil u mijn lievelingspsalm voorlezen.” zei Klaas “Het is psalm 8.”

*Aanschouw ik Uw hemel, het werk van uw vingers,
de maan en de sterren, die Gij bereid hebt:
Wat is de mens, dat Gij naar hem omziet?
Toch hebt Gij hem bijna goddelijk gemaakt,
En hem met heerlijkheid gekroond.*

“Ik heb geen zin meer in familie,” fluisterde Roos. “Ik wil naar huis en ik neem jou mee.”

12 “Wil je foto`s zien?” Ze sprong op, pakte een zwarte portfolio vanachter de bank en zocht gehaast naar het begin van de ritssluiting. Nog maar halfgeopend gleden slordig uitgescheurde tijdschrift pagina's met mode reportages op de bank. Roos hield een exemplaar van weekblad EVA omhoog en wees op het omslag.

“Dat ben ik.” Hij keek stomverbaasd naar het meisje op de foto dat met haar hoofd iets schuin naar de camera lachte. Met een sierlijk gebaar lichtte zij een kettinkje om haar hals op. Het halflange recht afgeknipte haar was bol geföhnd. Juist waar het naar voren gekamde ponyhaar begon droeg zij een klein groen strikje. De ogen herkende hij direct. Het lichte scheef staan werd versterkt door de zware eye-liner.

Hij keek naar de datum op de omslag. “Toen had je nog geen sproeten.”

“Tuurlijk wel. Ik heb altijd en overal sproeten gehad. Kijk! Waar sta ik?” Ze legde een losse pagina op zijn bovenbeen. Hij zag vijf meisjes in ouderwetse bikini's op een strand.

“Daar sta je dus niet bij.” antwoordde hij.

Ze wees naar een model met gemillimeterd haar.

“Ik had een koffer vol pruiken. Mijn eigen haar was heel kort.”

“Ik wil dit niet weten. Ik droomde van jullie allemaal. Je hebt rood haar en groene ogen. Je bent als de Odalisque van Ingres. Als het Kaapse driehoekje in een postzegelverzameling

Roos glimlachte. Ze kwam uitzichzelf bij hem op schoot zitten.

Haar gezicht naar hem toe. Hij voelde haar dijen die zijn

bovenbenen omklemden en streelde met de rug van zijn hand

over haar buik. Hij rook het dikke rode haar in haar hals en raakte opgewonden.

“Ik ben zo gewend om alleen te slapen.” Ze sprak bijna

verontschuldigend. “Vrijen is ’s ochtends ook veel fijner, ik wil je kunnen zien.”

Het draaien en schuiven van haar lichaam maakte hem s ’nachts wakker. Hij aarzelde over haar heen te buigen om de wijzerplaat te kunnen aflezen. Hij keek naar de contouren van de Art Deco kaptafel en het silhouet van haar lichaam onder het laken .
“Ze slaapt slecht.” dacht hij “Ik ga een terras achter in de tuin maken en een langwerpige vijver die tot het huis doorloopt. Bladeren hangen over en in het water. Het is er doodstil en warm. In het water weerspiegelt de achterkant van het huis.”
Hij concentreerde zich om iets te onderscheiden in de optelsom van stadsgeluid die bij de open ramen in de slaapkamer hing en nog het meeste leek op het ruisen van water.

“Wat is de mens, dat Gij naar hem omziet?

Toch hebt Gij hem bijna goddelijk gemaakt.”

Hij sprak zacht, rook vaag de geur van jasmijn en viel in slaap.

13 Hij riep naar Roos dat Meneertje jankte. Het hondje schuurde met zijn achterlijf over het gras. Ze maakten een wandeling over een braakliggend stuk land bij het rangeerterrein dat de stad aan de westkant begrenste. Het licht van de nitraatlampen leek wel een onderdeel van een filmset.

Roos kwam teruggelopen en sloeg haar armen om Pieters middel.

“Ik durf hier nooit te komen.” Haar ogen straalden. “Ik ben nog nooit zo ver geweest.”

“Meneertje? Heeft u al gepoept?” vroeg ze op kinderlijke toon. Roos hurkte en klemde Meneertje achterstevoren tussen haar knieën. Ze stak haar wijsvinger in een plastic boterhamzakje dat met een routinegebaar uit haar jaszak tevoorschijn kwam.

Geconcentreerd kijkend verdween de vinger met een draaiende beweging in het kermende beest.

“Dierensex.” zei Pieter. “Jij gaat echt ver.”

“Hij poept zijn endeldarmpje mee naar buiten. Het moet even teruggeduwd. Zo... Meneertje is weer het heertje.” Ze knuffelde het hondje. “Waar is je strikje? Ben je het mooie strikje verloren? De kinderlijke toon verdween. “Ik neem nooit meer honden. Het is me te lastig. De zalf helpt niet. Hij moet een nieuw kontje hebben.”

“Ja” zei Pieter op een zakelijke toon. “Ik ben bang dat we daar niet om heen kunnen. Wat moet ik me daar trouwens bij voorstellen?”

“Ze rijgen een elastisch draadje vlak om zijn anusje.”

“Flink strak laten aantrekken.” onderbrak hij haar.

“Jij houdt niet van honden. Dat is me alvast duidelijk.”

14 Ze liepen naast elkaar door een drukke winkelstraat. Roos kon niet slenteren of zomaar stilstaan voor een etalage. Ze wilde een tas. Hij dwong haar zijn tempo over te nemen door haar hand vast te houden in zijn jaszak. Het weekend Antwerpen was een experiment om erachter te komen of een maand naar Griekenland kans van slagen had.

De flat aan de Groenplaats was een vertrouwde plek voor Pieter. De smalle kamers lagen in elkaars verlengde. Het rook er altijd vaag naar paardenvet van de Frituur op de begane grond. Het pand was van de Vlaamse Opera en vaak in gebruik om tijdelijk ingehuurde medewerkers onder te brengen. Roos had er 's middags onwennig rondgelopen en Pieter wist toen hij via de slaapkamer naar de badkamer was gelopen dat hij niet verliefd op haar zou worden.

“Deze.” Ze wees naar een roodbruine stoere aktentas in een etalage die volgestouwd was met lederwaren.

Ze tuurde in het schemerdonker naar de rug van een man die met sandwichborden op het bordes van een overdadig versierde gevel liep. “Dit wil ik! Laten we hier heen gaan. Het begint over een uur. Het is ...het Roemeense Staatskoor...ik kan niet alles lezen.. die kerel staat niet stil. Ze zingen liederen.”

“We gaan ons eerst indrinken.” Pieter wees naar een café aan de overkant.

Hij zat bijna vooraan in de kerk bij het gangpad op een rechte houten stoel met een biezen zitting. Hij bestudeerde het patroon in de tegelvloer. Hij telde de leden van het koor, de pijpen van het orgel en het aantal lampjes in de kroonluchters. Op de verhoging voor het altaar stonden 32 vrouwen en mannen in klederdracht. De vrouwelijke dirigent droeg een lange zwarte jurk van goedkope

stof. De pianist leek nerveus. De vleugel stond naast het podium en de vele bloemstukken verhinderden het zicht op de dirigent. Het koor wisselde Oratorium liederen af met vrolijke volksmuziek. Het publiek in de halfvolle kerk leek geamuseerd en lachte toen de koorleden hun handen in de zij deden en heupwiegden om iets vrolijks in hun onverstaanbare gezang te benadrukken. Pieter wist zeker dat Roos er ook niets aan vond. In de pauze bekeken zij grafstenen in een zijbeuk en vonden een trap naar boven.

Ze liepen in een schaars verlichte gang. Een aantal dubbele deuren gaf toegang tot de gaanderij die langs het middenschip liep. De ongeverfde plankenvloer kraakte en het heimelijke van de tocht wond hem op.

“Meisjes mogen hier niet komen, het is hier niet pluis.” Hij drukte Roos tegen zich aan en kuste haar.

“Ik wil hier in de kerk vrijen.” zei Roos. “Er moet toch wel een kamertje voor de pastoor zijn?”

Ze liepen behoedzaam verder. Een nis aan de zijkant van de gang werd afgeschermd door een gordijn. Voorzichtig schoof hij het zware velours opzij. Het Roemeense koor was nu duidelijk te horen. Een smalle ruimte met beige linoleum vloerbedekking werd zichtbaar. Hij wenkte Roos.

“Hier kan niemand ons vinden. Je moet ogenblikkelijk je slipje uitdoen.”

“Wacht even, Pieter, kijk, hier kun je naar het orgel.”

Ze wees naar een houten schot. Roos liep er snel langs en ging op haar knieën zitten om over de balustrade naar beneden te kunnen kijken. Hij hurkte half achter haar en streek met de rug van zijn hand langs de binnenkant van haar dijbeen. Hij zocht de bovenrand van haar slip en schoof het van haar lichaam.

“Je mag geen geluid maken, ze kunnen alles horen.” Hij wilde haar snel en zonder oponthoud bezitten.

“Je wordt geneukt in de kerk en iedereen kan het zien.”

Haar rok was helemaal omhooggeschoven en steunend met zijn handen op haar heupen drong hij naar binnen en kreunde.

“Een kerk is toch nog ergens goed voor. Ik had ook zin om van alles te zeggen.”

Ze liepen in de richting van de flat.

“Wat dan?” vroeg Pieter.

“Van alles. Alles wat niet mag. Ik heb me zolang en zo vaak als kind in de kerk verveeld.”

“Dit was wel een fijne dienst.” zei Pieter.

“Morgen wil ik naar Brussel. Er is zondagsmarkt. Ik wil trouwens niet te laat terug naar Amsterdam.”

15 Op het uitgestrekte terrein van Kalamata Airport wachtten ze op de huurauto.

“Simon, niet doen.” Roos leunde tegen een betonnen gebouw waar een rood wit geschilderde slagboom aan was bevestigd. Pieter vergeleek de afgebeulde Renault met de voorbeelden uit de folder. Hij wachtte tot de zwetende autoverhuurder zijn administratie op orde had en controleerde de lichten van de auto. Hij wenkte de man.

“O.K. Good car” zei de man.

Pieter aarzelde over zijn reactie en opende de achterklep. De man liep weg.

“Ik kon kiezen. Een oeverloze discussie met een verhitte Griek of met jou de zon en de zee tegemoet.”

Roos glimlachte en stapte in de auto.

In Oostelijke richting doorsneden zij een onvruchtbaar en stug landschap van gele en grijze steen. Op de beschutte lage gedeelten groeiden stekelige planten langs uitgedroogde rivierbeddingen. De belangrijkste hoofdweg van het schiereiland had een laag gloednieuw asfalt, dat aan weerszijden van de weg als vers uitgerold deeg over het steengruis lag.

“Ik mag toch zeker wel een pepermintje” hoorde hij Roos mokken.

“Je eet alles op. Had dan zelf gekocht.” Simon was wakker geworden en schopte tegen de rugleuning van haar stoel. Het elfjarige zoontje van Roos was bij de reis inbegrepen en een dag voor vertrek door de vader afgeleverd. Eindeloze telefoongesprekken hadden voor waterdichte afspraken gezorgd. Simon wilde zo graag mee en het was voor Roos erg moeilijk als moeder om haar zoon drie weken niet te zien. Pieter had op advies van Titus besloten om naar een prettig soort onverschilligheid te streven.

Hij wist dat hij vast hield aan iets dat er nooit geweest was.

16 Nachtdiertjes verdrongen zich om de zwakke lampen en in de sinaasappelboomgaard sloeg een aggregaat aan. Op het koele terras dat verscholen lag achter het witgepleisterde huis keek hij naar strepen licht langs de onderkant van de gesloten luiken Hij hoorde het geluid van gewerschoten en piepende banden..De zitkamer waar de televisie stond was aan Simon als slaapkamer toebedeeld.

De hordeur bij de keuken klapte door tocht.Roos stond met een handdoek omgeslagen in het licht van de geopende badkamerdeur en liep snel de slaapkamer in.

Vroeg in de avond had ze in hoog tempo door de supermarkt gelopen tot ze triomfantelijk diepgevroren bloemkool omhoog kon houden.

“O, dat vindt Simon zo lekker! Nu nog gehakt.”

Hij had verbaasd gekeken en geglimlacht. “ Al de wilde verhalen over vroeger: Met een bus door de Sahara. Op Jamaica gewoond. En dan nu: Bloemkool en gehakt in Griekenland.”

17 Op een rotsachtige strook tussen de kustweg en de zee zocht Pieter naar een plek waar begroeiing comfort bood. Hij spreidde een handdoek uit en vouwde zijn linnen colbert tot een hoofdkussen. Hij keek naar Simon die langs de branding holde om een balletje te pakken.

Roos liep de zee in. De jongen volgde haar en gooide het rubberen balletje hoog in de lucht.

Ze gebaarde naar Pieter om ook in zee te komen.

“Straks” riep Pieter met een onechte lach op zijn gezicht. Roos droeg een wit t-shirt tegen het verbranden en maakte zwaaiende bewegingen met haar armen. Hij draaide zich moeizaam opzij op de keiharde ondergrond en keek wat het lawaai bij de douche veroorzaakte. Op het talud van de smalle weg stond een mast waaraan twee douchekoppen waren bevestigd.

“Dit strand is niks.” Ze kwam naast hem staan en droogde zich af. “Griekenland is juist beroemd om zijn stranden met kiezelstenen” antwoordde Pieter. “Nooit geen zand meer in je sokken.”

“Het was niet koud in zee, maar ik wil mijn haar nooit nat hebben. Niet verder dan mijn middel in het water. Dan kan ik plassen.” Ze lachte. “Ik wil niet te laat terug. In het stadje is een marktpleintje.”

“Ruik je de hars?” Pieter wees naar de dennenbomen aan de overkant van de weg. “Die geur, die proef je in Griekse jonge wijn. Vanavond gaan we sardines roosteren.”

“Dat klinkt nogal ingewikkeld.” antwoordde Roos.

18 Vanaf het nagloeiende plein waar uitgestrekte terrassen ingedekt werden keek Pieter met een verrekijker naar de steile rotswanden die het stadje omsloten. Met èèn oog dichtgeknepen volgde hij een pad dat in de berghelling was uitgehakt. Hij probeerde de verrekijker als een professionele cameraman zonder schokken omhoog te leiden tot aan de resten van een Middeleeuwse fort bovenop de rots.

Bij een nieuwe poging ving de kijker Roos op bij een souvenirwinkel aan de overzijde van het plein. Ze tuurde naar felgekleurde poppen boven de ingang.

“Ze heeft geen lenzen in.” mompelde hij. “Dat wordt rotzooi kopen.”

19 Pieter wees naar een lange rij uit grijze steen gehakte mannentorsen , die tegen de blinde muur van het huis stonden.

“Per forza di levare” zei Pieter.

Roos keek naar hem en knikte. Ze stripte vis met een mes en zweeg.

“Vind je de beelden erotisch?” vroeg hij.

“Daar houd ik me nu even niet mee bezig. Ik ben het hele jaar met kunst in de weer. Nu heb ik vakantie.”

“Ik bedoel niet die pikken.”

Er stonden drie geglazuurde aardewerken penissen als versteende stammen op de betonnen terrasvloer.

“De eigenaar is een nicht, laat daar geen misverstand over bestaan. Ik ga afwassen. Ik wil nog trainen.”

Ze stond op en nam een stapel serviesgoed mee het huis in.

Pieter verzamelde de visresten en wikkelde alles wat nog eetbaar was in aluminiumfolie. Ze waren gewaarschuwd voor zwerfhonden die s ‘nachts de vuilniszakken openscheurden.

Hij dronk de fles Retsina leeg, liep het terras af en stond even stil voorbij de blauwe toegangspoort. De greppel langs de onverharde weg tussen de boomgaarden lag vol met stukken verweerd landbouwfolie en geribbelde plastic buis. Hij wandelde naar de kruising tot de ‘Dry Cleaning’ vlak voor de hoofdweg. Eindeloos hadden ze de dag ervoor de weg op en neer gereden om de vakantiewoning te vinden. Op het kaartje stond *‘bij de stomerij linksaf’* geschreven.

De huizen leken wel onbewoond en stonden op hoge kolommen van onafgewerkt beton. De ruimten eronder werden benut om landbouwwerktuig op te slaan. Hij liep het erf op van een huis waar de luiken gesloten waren en keek onder een dekzeil dat de vorm van een auto deed vermoeden. Een frontale botsing had de voorkant van de auto in elkaar gedrukt. Tot aan de rugleuningen van de voorste stoelen was alles verwrongen onder een dikke laag fijn stof. De schemer viel en vanaf de weg kon hij Roos zien

op het dak van hun huis. Ze holde geconcentreerd haar rondjes en droeg een witte band om haar voorhoofd .

20 Hij zat in de schaduw tussen de sinaasappelbomen en keek opzij om te zien of Roos nog op het terras zat. Ze had badmintonrackets op schoot en bekeek haar blote voeten.

”Hoe heb je geslapen?” vroeg hij.

“Ik heb niet geslapen.”

Simon kwam naar buiten met een zak chips. Hij ging op een bankje zitten en keek naar zijn moeder.

“Simon, pak je spullen. We zouden naar het strand.”

Pieter kon niet verstaan wat de jongen antwoordde.

“Ik heb al brood voor je gesmeerd. Je zwembroek heb ik ook.”

Simon stond op er viel iets van de tafel

“Dat doe je expres..” Ze keek hem na. In het huis werd de televisie aangezet.

Roos stooft naar binnen. De hordeur sloeg met een klap achter haar dicht.

Eèn van de luiken van de woonkamer ging open en de jongen klom behoedzaam uit het raam. Zijn dunne lijf fladderde over het terras naar de poort. Hij draaide de klink voorzichtig, opende de deur op een kier en verdween zonder een geluid te maken. Roos kwam naar buiten met een bundel nat wasgoed op haar arm.

“Hij is weggegaan.” zei Pieter.

Ze legde de was neer en pakte de rackets.

“Zal ik toch meegaan?”

Ze schudde haar hoofd.

“Hoeft niet. Lief van je. Hij zit al in de auto.”

“Heb je enig idee wat er in hem omgaat?” vroeg Pieter.

Ze draaide zich om en liep naar de poort.

Hij probeerde te lezen en wachtte tevergeefs op het geluid van de wegrijdende auto. Met gesloten ogen luisterde hij naar de klink van de poort, het geschuifel op het terras en de klap van de hordeur.

“Wat zijn jullie vlug terug.”

“Het strand is toch overal waardeloos. Ik ga op bed liggen.”

Simon riep vanuit de keuken om de zak met minimarsjes.

“Ze liggen niet meer in de koelkast. Ik mocht er vijf.”

Roos haalde haar schouders op en liep naar binnen.

De stilte was prettig. Hij keek naar het bladerdak van de boomgaard.

“Ze zit opgescheept met mij en met haar eigen zoontje.”

Hij zuchtte en keerde zich opzij om Simon te kunnen zien die met een vliegenmeppertje overal op sloeg en rondjes op het terras holde. De jongen verzamelde de dode vliegen op een schoteltje en leek zich te vermaken.

“Ze slaapt, Simon.” Hij wees op het huis.

De jongen schrok en keek hem indringend aan. Zijn mond stond open. Hij gaf geen antwoord en sloeg de vliegenmepper in een vegende beweging hard over de tafel. Een glas stuiterte splinterend over de betonnen vloer. Het werd doodstil.

Roos verscheen achter de hordeur.

“Waar zijn je slippers? Zullen we iets leuks gaan doen? Pieter waar is dat openluchttheater? Is dat hier in de buurt?”

21 Roos volgde met haar ogen de rondslechterende toeristen vanaf de bovenste ring in het theater in Epidaurus. Ze zat roerloos ineengedoken, alsof ze het koud had.

Pieter ging naast haar zitten.

“Ooit zaten de toeschouwers gewoon op een begroeide berghelling.” zei hij. “Iemand moet begonnen zijn met een ordening. Een beetje graven in een halve cirkel, wat aarde aanstampen, stenen erop en hup, theater klaar. Nooit meer gewijzigd. Mooi is dat, als iets een vaste vorm in steen krijgt. De akoestiek is natuurlijk een wonder apart.”

Roos draaide haar hoofd en keek naar Simon die op de bovenrand van het theater roerloos onder een olijfboom stond.

“Simon kon weleens migraine krijgen. Ik vertrouw het niet.”

“Hoe weet je dat?”

“Daar ben ik moeder voor.”

“Moeten we terug?”

“Ik kijk het nog even aan.”

“What a piece of work is man!”

Pieter keek nieuwsgierig naar de geasfalteerde cirkel in de diepte.

Hij zag een jonge man met kort zwart haar en een rugzakje om.

Hij sprak helder en bewoog zijn armen met theatrale bewegingen.

“How noble in reason! How infinite in faculty!

In form and moving, how express and admirable!

In action how like an angel...”

De man aarzelde.

“How like a God.

And yet, to me, what is this quintessence of dust?”

Het werd doodstil. Het uitgespuugde *dust* hing als een vloek in de ruimte.

Pieter stond op en liep zo snel mogelijk langs een gangpad naar beneden. Hij hoorde Roos nog iets zeggen. Het klonk als een vraag. Zijn hart bonsde toen hij over het parkeerterrein liep.

Hij bleef staan bij een hoog aluminium hek dat half open stond. Achter een houten loods op het afgeschermd terrein begon een uitgestrekt netwerk van kaarsrechte geulen. Tegen de loods lagen brokken bewerkt marmer. Hij herkende een fragment van een kapiteel en een stuk schacht met cannelures. In de begroeiing tussen de stenen zag hij een echt Acanthusblad. Over een dieper uitgegraven gedeelte van de opgraving was een tentdoek gespannen. Hij liep naar beneden langs een houten trapje en keek onder het doek. In het gefilterde licht stonden overal karretjes met houten bakken die gevuld waren met schoongeveegde stukjes grijze steen. Op ieder fragment stond met witte verf een Griekse letter en twee cijfers geschilderd. Hij vergeleek de opschriften en probeerde minutenlang stukjes steen aan elkaar te passen. De nauwkeurige ordening in de puinbakken kalmeerde hem.

Hij wandelde terug en maakte foto's van het Acanthusblad. Roos zat op het terras voor het restaurant bij de parkeerplaats en boog zich diep voorover haar bord. Het leek of hij hen betrapte had, zoals Simon naar hem keek.

“Hij moest wat eten. Er was alleen koude pizza.” zei Roos. “We kunnen beter wel zo terug gaan, dan kan Simonje nog een uurtje liggen. Het is jammer dat het zo loopt. Hij is dol op geschiedenis. We hadden het er net over. Maar hij krijgt heel slecht les. Ze hebben hem nooit wat over Griekenland vertelt.”

“Dat heb ik niet gezegd, maar dat mens vertelt zo belachelijk.”

Pieter liep het restaurant in en vroeg om mineraalwater.

Simon moest voorin de auto van zijn moeder, die het raampje van de Renault 4 zo ver mogelijk opzij had geschoven. De jongen zag wasbleek. Bij een scherpe bocht bergaf schokte zijn lichaam en Roos duwde zijn hoofd onmiddellijk naar buiten. Roodgekleurd braaksel droop langs de binnenkant van het portier.

“Hij kan niet eens behoorlijk kotsen.” dacht Pieter.

“Geef niks hoor, Simon, straks voel je je een stuk beter.” Roos streek zijn nek.

22 Hij inspecteerde de nauwelijks uitgepakte koffer op het logeerbed en aarzelde om een opgevouwen colbertje in de kast te hangen. De koelkastdeur sloeg met een klap dicht. Hij draaide zijn hoofd en zag Simon in de gang.

“Heb jij de nougât opgegeten?”

“Je hebt toch migraine?”

“Het was anders wel van mij.”

“Vreet je beugel maar op.”

De jongen verdween. Pieter tilde de koffer van het bed en ging er zelf op liggen. Hij verlangde naar de tuin waar tussen de tegels van het aan te leggen terras tere streepjes mos zouden groeien. Niet meteen struiken snoeien. Eerst moest alles een beetje verwilderen.

Met een stralende lach kwam Roos uit het donkere huis. Ze duwde Simon met haar handen op zijn smalle schouders voor zich uit.

“We hebben een ernstig gesprek gehad. Simon gaat minder snoepen en ook vroeger opstaan. Het is voor hem ook niet makkelijk. Hij is gewend om te kamperen.” Het bleef even stil. Simon gaat om de dag het terras vegen. Pieter klap jij de stoelen even op? De bank moet ook weg. Ik ga aan het eten beginnen.” Hij keek toe hoe de jongen langzaam stof naar een uithoek van het terras bezemde en daar besluiteloos bleef staan.

In de keuken bakte Roos roereieren met tomaten.

“We eten vanavond simpel. Het geld gaat veel te hard.”

Pieter zocht een geschikt mes om fruit schoon te maken. Even leek het of ze hem weg wilde duwen bij het aanrecht.

“Als ik eten maak, kan ik er niemand bij hebben.” Haar stem klonk geërgerd.

Pieter stak zijn middelvinger op en liep naar de auto.

23 Het stadsplantsoen lag ingeklemd tussen overvolle verkeersaders. Slingers gekleurde lampjes in de bomen markeerden een brede promenade die het plantsoen in tweeën deelde.

Pieter liep tussen Griekse families en nieuwsgierige toeristen in de richting van onbarmhartig halogeenlicht. Een fotograaf lokte klanten bij aandoenlijk beschilderde levensgrote decorstukken. In een roeiboot op woest geschilderde golvenzaten twee gespierde mannen in gestreepte matrozenshirts. De gezichten waren in een ruime ovaal uitgezaagd. Een cowboy op een steigerend paard leek nauwkeurig nageschilderd van een bioscoopreclame en tussen de overhangende takken aan de rand van de weg stond een paneel opgesteld waarop een bruidspaar was afgebeeld. De geschilderde bruidegom droeg een echt strikje en een plastic bloem als corsage. Onder het uitgezaagde hoofd van de bruid was met een nietpistool een groezelige trouwjurk bevestigd. De fotograaf wenkte hem en wees naar de met een lasso zwaaiende cowboy.

De promenade eindigde bij een donker bouwterrein dat vol stond met geparkeerde auto's. Hij draaide gewillig mee terug met de stroom wandelaars en slenterde naar het bruisende en verlichte gedeelte van het plantsoen.

Bij de drukke eethuizen vond hij een vrije stoel op het terras van een ijssalon. Glazen witte wijn ontspanden hem.

“What a piece of work is man..”

Hij probeerde zich de tekst uit het theater te herinneren. De declamerende jonge man met het zwarte haar zag hij scherp voor zich.

“How like a God....what is this quintessence of..dust...”

Aan de overkant van de weg zwaaide een jonge vrouw in zijn richting met een witte envelop. Schuin voor hem wuifde een tenger meisje met gemillimeterd haar terug. De vrouw laveerde tussen de auto's naar het drukke terras.

“Ik heb hem!”

Ze bekeken giechelend hun trouwportret.

“Wat zal je moeder blij zijn!” De vrouw sprak Nederlands met een vaag Duits accent.

“Toch nog een dochter in het wit getrouwd!”

Het meisje legde kort haar hoofd op de schouder van de vrouw.

De lampjes in het donkergroene park veranderden in dansende linten en gekleurde pijlen.

“Aangeraakt worden.” Hij werd duizelig. “Dan ontbreekt het mij aan niets.”

24 De volgende morgen gaf hij Roos een lift naar het stadje. Ze spraken weinig. Hij keek naar de koffer op de achterbank en bedacht dat hij de onaangebroken fles whisky vergeten had. Bij het stadsplantsoen wees hij naar de gele lichtbak van een autoverhuurbedrijf.

“Wat ga je doen?” vroeg ze bij het uitstappen.

Hij maakte een gebaar in de richting van de voorruit. Het duurde lang voordat hij kon invoegen. In de buitenspiegel ving hij een glimp op van Roos. Met het hoofd iets scheef inspecteerde zij een Opel Corsa. Ze droeg de bril met het bruine montuur.

*

